

บันทึกย่อประวัติทั่วไปของศิลปะด้านอินเดียและตะวันออกไกล

ม.จ. สุภัทรทิศ ดิศกุล ทรงแปลจากบทความของนาย ฟิลิปป์ เสติร์น
(Philippe Stern) ภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑ์เมตซ์ ประเทศฝรั่งเศส
ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ตรวจแก้ไขให้ตรงตามต้นฉบับ
ผู้แปลขออุทิศความอุตสาหะในการแปลหนังสือเรื่องนี้ถวายเสด็จพ่อ

คือ

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ

[ต่อจากฉบับปีที่ ๕ เล่ม ๖ เมษายน ๒๔๕๕]

ระยะทางนำระหว่างประเทศอินเดีย และประเทศจีนคือหมู่เกาะชวามลายูและ แหลมอินโดจีน

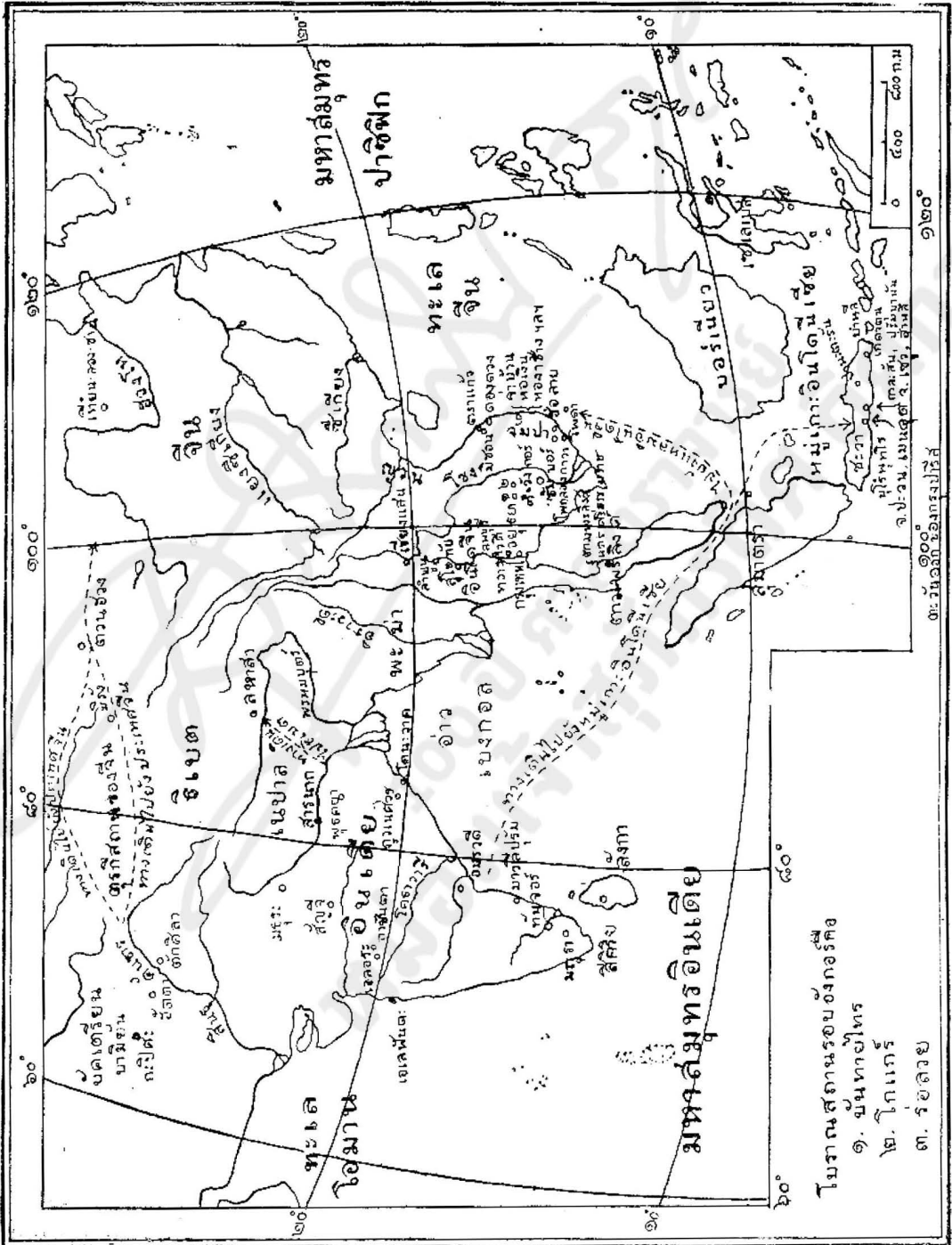
อาณาจักรแห่งแรกที่ใคร่ขอยธิพลจาก
ศิลปะอินเดียทางน้ำปรากฏแก่เราเมื่อ พ.ศ.
๖๕๐-๗๕๐ ในแหลมอินโดจีน หากแต่
เป็นเวลาราว พ.ศ. ๑๑๕๐-๑๒๕๐ เท่านั้นที่
อาณาจักรเหล่านี้มีความสำคัญรุ่งเรืองจน
ขยล้อมรอยการเดินทาง ๆ นำของนักบวช
จีนซึ่งเดินทางจากประเทศจีนไปยังประเทศ
อินเดีย และเป็นเวลาอันเองที่ศิลปะชนิด
แตกต่างกันออกไปก็ได้เกิดขึ้นในประเทศ
เหล่านั้น ความเจริญงอกงามอย่างเต็ม
ตัวของศิลปะเหล่านี้ อยู่ในระหว่าง พ.ศ.
๑๒๐๐ ถึง ๒๐๐๐

ศิลปะเหล่านี้มีลักษณะของท้องถิ่นปน
อยู่ แต่ที่เข้ามา จากวัฒนธรรมอินเดีย
ภาษานักปราชญ์ของอินเดีย คือภาษา
สันสกฤตก็เป็นที่ยอมรับ พร้อมด้วยมีตำรา
แสดงการใช้ อย่างละเอียด คำนวณ
ต่าง ๆ ของอินเดียก็ใคร่รับการนำมาปฏิบัติ
ตามและรู้จักกันอย่างละเอียดเช่นเคยด้วยกัน
แต่ อารยธรรมของ อินเดียเข้ามาเจริญงอก
งามขึ้นบนรากฐานซึ่งมีอยู่ก่อนแล้ว และ
มา มีอิทธิพลเห็นศิลปะ วรรณคดี และ
ศาสนาในบรรดาชนชั้นสูง ขึ้นแดนเหล่านี้
ทันทีให้เข้าไปถึงประเทศในทวีปอเมริกาใต้
ซึ่งแม้ว่าภาษา วรรณคดี ศาสนา ฯลฯ
จะมาจากคาบสมุทรมลายู - บอตาเกสก็ตาม
แต่ก็ยังมี ลักษณะบาง อันของชาวอินเดีย

พ.ศ. ๒๕๕๕

ประวัติศาสตร์ปะต่านอินเดียและตะวันออกไกล

๕๕

โบราณสถานของกรุงศรีอยุธยา
๑. ชั้นทวารวดี
๒. ชั้นอโยธยา
๓. ชั้นสุโขทัย

แผนที่แสดงการขยายตัวของศิลปอินเดียทางบก

แดงซึ่งอยู่มาก่อนแสดงให้เห็นอยู่บ่อย ๆ
สมัยแรกซึ่งมีระยะเวลา ก่อน พ.ศ.
๑๑๕๐ นั้นแสดงให้เห็นการแพร่หลายของ
พุทธศาสนา ได้ค้นพบพระพุทธรูปหล่อด้วย

รูปที่ ๕๕

สัมฤทธิ์เป็นจำนวนมากใช้ในประเทศเหล่านี้
พระพุทธรูปเหล่านี้ มีวรรคสาม พระพาหา
ข้างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นการผูกพันกับพระ
พุทธรูปอินทีย ทางทิศตะวันออก เชียง ไค้
และทางใต้คือแขวงมรวัดและลังกา นำ
สงสัยว่าเป็นของที่นำเขาเข้าไป โดยมาก
คนได้ค้นพบใกล้ทะเล และอยู่ในดินที่
ต่าง ๆ กัน บางครั้งก็ไกลออกไปมาก
เช่นในเกาะเซเลเบสเป็นต้น (รูปที่ ๕๕)

สถาปัตยกรรมซึ่งใช้ไม่เชิงใ้สูญหายไป
ไปแล้วนั้น น่าจะแพร่หลายไปพร้อมกับรูป

หล่อด้วยสัมฤทธิ์เหล่านี้- สถานที่เขตนซึ่ง
ไม่พบนูนดิน หรือซากไม้แก่นแผ่นดินเลย
นั้นย่อมเป็นการยากที่จะค้นหาพบพร้อมกั
รูปหล่อเหล่านี้

หมู่เกาะชวามลายู—ศิลปะของเกาะชวา

ศิลปะของ หมู่เกาะชวามลายูบางที่จะ
เริ่มที่ เกาะสุมาตราซึ่งคนได้ค้นพบโบราณ
วัตถุอย่างชุกก่อน แต่ได้มาเจริญงอกงาม
ขึ้นโดยเฉพาะที่เกาะชวา.

อาจแบ่งแยกเวลาของศิลปะนี้ ออก ได้
๒ สมัย คือ—

๑. สมัยอินทีย-ชวา หรือชวาภาค
กลาง เพราะศิลปะวัตถุสมัยนี้พบที่ตอน
กลางของเกาะ สมัยนี้ มีระยะเวลาประ
มาณตั้งแต่ พ.ศ. ๑๑๕๐ หรือ ๑๒๕๐ จน
ถึง ๑๕๕๐ อิทธิพลของศิลปะอินทีย
อาจสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน.

๒. ภายหลังระยะเวลาตอนกลางซึ่ง
ศิลปะได้เสื่อมทรามลง เราก็ค้นพบสมัย
สำคัญสมัยที่ ๒ คือระหว่าง พ.ศ. ๑๗๕๐
ถึง ๑๙๕๐ เรียกว่าชวาภาคตะวันออก
เพราะศิลปะมาเจริญขึ้นทางทิศตะวันออก
ของเกาะ และแพร่หลายไปจนถึงเกาะ
ชวาหลัก ศิลปะสมัยนี้หลังจากได้เจริญขึ้น
จนแน่นแล้วก็มีความงามสมบูรณ์ดกนอ
ยลงกว่าศิลปะของชวาภาคกลาง แต่ใน

พ.ศ. ๒๔๕๕

ประวัติศาสตร์ปะต๋านอินเดียนและตะวันออกไกล

๕๑

ขณะเดียวกัน มีลักษณะดั้งเดิมมากกว่า เราจะเห็นการเขียนเชิงไปทางลักษณะของท้องถิ่นและอิทธิพลจากที่ต่างๆ ปรากฏขึ้น.

ศิลปะของเกาะชวาภาคกลาง

ศิลปะสมัยนี้ โดยเฉพาะ ในสถาปัตยกรรมแสดงให้เห็น "กฤ" สร้างด้วยหินมีหลังคาเป็นชั้น ๆ อย่างชัดเจน.

รูปที่ ๕๖

สถานที่สมัยยุคที่สุกคือเป็น รันตี ปะวาน (Chandi Pavon) (รูปที่ ๕๖) ควรจะกล่าวเหมือนกันถึง รันตีสำหรับ (Chandi Sari) รันตีเมณฑุต (Chandi Mendout) รันตีกาละสัน (Chandi

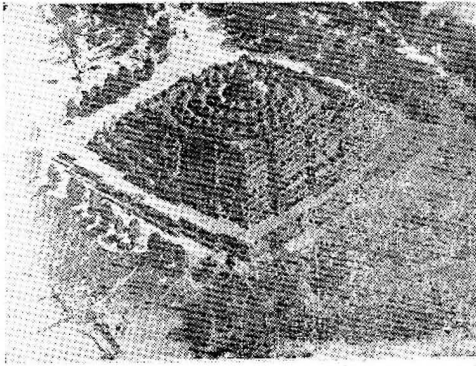
Kalasan) และรันตีเซวู (Chandi Sevu) (คำว่ารันตีนั้นเป็นนามทั่วไปแสดงถึงสถานซึ่งเกี่ยวกับพิธีกรรม และใช้สำหรับสถานทางศาสนาของชวาทุกแห่ง).

ผนังของ "กฤ" นั้นมีการตกแต่งมาก - ลวดลายตรงกลางมักจะเป็นรูปต้นไม้จำหลักอย่างเลาะๆ อยู่กลางบุคคล ๒ ข้าง บนหลังคามียุขย้อมจำลองสถานหรือสถูปเล็ก ๆ คลุมอยู่ "กฤ" นั้นตั้งอยู่บนฐานสูง มีบันไดซึ่งไต่รับการจำหลักทั้ง ๒ ด้านเช่นเดียวกัน "กฤ" นั้นมีลักษณะพิเศษเป็นทวารหรือ รู้อากาศงน.

สถาน เหล่านี้ ส่วนมาก มักจะมีขนาดเล็กมาก.

อย่างไรก็ดี ยังมีสถานที่ใหญ่อยู่ในระหว่างสมัยศิลปะของชวาภาคกลางนี้ ที่มีชื่อเสียงที่สุดคือโบโรบุดัวร์ (Boroboudour) ซึ่งเป็นสถานทางพุทธศาสนา ซึ่งแห่งหนึ่งซึ่งควร จะกล่าวลงเหมือนกันคือ ปรัมบานัน (Prambanan) เป็นสถาน ทาง ศาสนาพราหมณ์ ซึ่งสร้างขึ้นภายหลังโบโรบุดัวร์เล็กน้อย.

โบโรบุดัวร์ซึ่งเป็นสถานชั้นกันชั้นก็เคยพบปรากฏอยู่บนรูปปั้นรูปอย่างใหญ่มาก แต่เป็นรูปปั้นที่ง่ายและเป็นไป ตามกฎ ของเรขาคณิตแสดงมณฑล (Mandala) ของ

รูปที่ ๕๑

จักรวาล ถ้าจะว่าไปตามจริงก็คือฐานอัน
มหามานนเอง ประกอบขึ้นด้วยชั้นหลาย
ชั้นประดับไปด้วยภาพจำหลักซึ่งคนอาจจะ
เวียนร เรืองไต้ ในขณะที่กระทำประทีกษณ
คคือการเดินเวียนขวาไป โดยรอบสถานน
ความยาวทั้งหมดของภาพจำหลักนั้นมถ
ประมาณ ๖ กิโลเมตร บนส่วนสูงของชั้น
มีพระพุทธรูปตั้งอยู่ในคูหาซึ่งแสดงความ
หมาย และบนยอดสุดมีสถูปเจาเป็นรอย
โดยรอบและมี (ซึ่งเป็นของพิเศษ) พระพุทธร
รูปอยู่ในนั้น ทั้งหมดคนแสดงให้เห็น
ความหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับจักรวาลตั้งนายมัส
(Mus) (๑) ใต้กล่าวไว้ (รูปที่ ๕๓).

ปฏิมากรรมที่เก่าที่สุดคนคนพบที่ เกาะ
สุมาตรา เกี่ยวข้องศิลปะเขตน อาจจะ
รวมปฏิมากรรมที่งามที่สุดของเกาะชวา

เข้าไปไว้ด้วยได้ คือปฏิมากรรมที่รวมเอา
ความรู้ สักสิ้นไหวของ ความ นุ่ม ของ เนื้อ
หรือยางตกเช่นความงามซดซออ่อนนุ่มนวล
อย่างน่าประหลาดใจเข้าไปไว้กับความแข็ง
กระด้าง เรามุ่งหมายกล่าวโดยเฉพาะถึง
รูปสัมฤทธิ์อวโลกิเตศวร (Avalokiteśvara)

รูปที่ ๕๘

แห่งพหุภณทัตเมต (รูปที่ ๕๘) รูปที่
ยานัน (Banon) และภาพจำหลักที่จินค
สำหรับ.

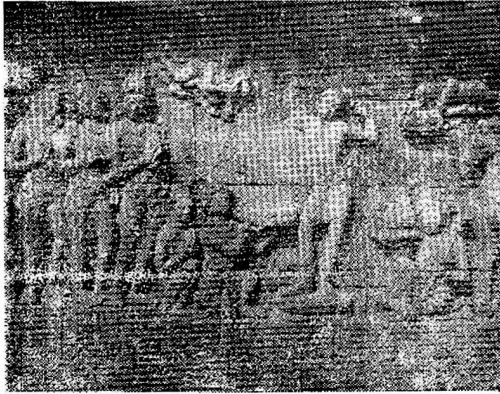
(๑) เป็นนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศส แต่งหนังสือเกี่ยวกับยุโรปโต ลงในวารสารของโรงเรียนฝรั่งเศส
ประจำเกาะชวาออกไกล ("Bulletin de l' Ecole Française d' Extreme Orient")

รูปที่ ๕๘

ปฏิมากรรมของเกาะชวาอีกแบบหนึ่ง ซึ่งกระเป็นแบบที่รู้จักได้ง่ายกว่าและบางทีจะมาถึงลงหน่อยหนึ่ง คือปฏิมากรรมซึ่งมีลักษณะรูปร่างพองขึ้นเล็กน้อย โดยเฉพาะพระพุทธรูป น่าจะเป็นการเลียน

แบบมาจากศิลปะทางทิศตะวันตกของอินเดีย รูปเหล่านี้คือ พระพุทธรูป รูปพระโพธิสัตว์ หรือรูปบุคคลบางรูปที่หันติเม้นคุดหรือบุโรพุทโธ (รูปที่ ๕๗ “รูปที่ ๒๕ ในตำนานพุทธเจดีย์สยาม”).

รูปที่ ๖๐

ภาพจำหลักที่ยุโรปโทโฮแสดงให้เห็น

โพธิสัตว์ ข้าหลวงของเจ้าหญิงกลับจาก
การศกัณ้ำในขณะที่เจ้าชาย ทรง วาง พระ

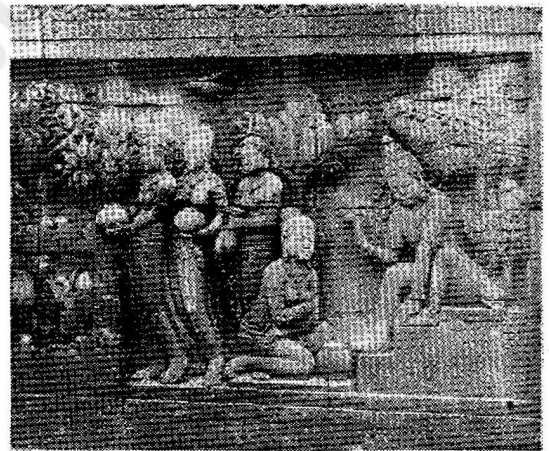
รูปที่ ๖๒

อามรงค์พระลูกลงในหมอนา คือนอน
ชาคก : รูปที่ ๖๐, ๖๑, ๖๒, ๖๓ : คณ
ลักษณะของภาพอื่น ๆ ก็ สม ควบ ทั จะ

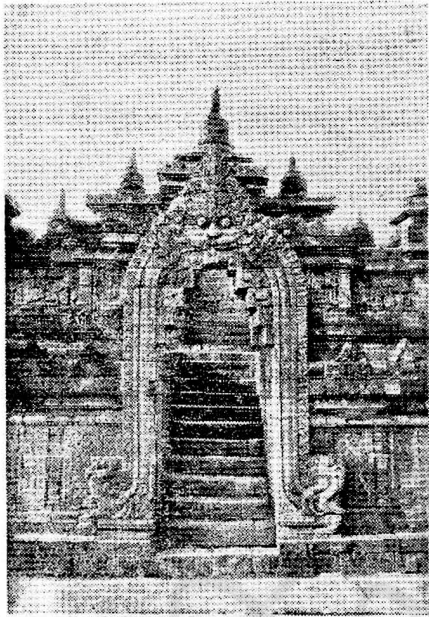
รูปที่ ๖๑

ความซดซ้อยอย่างน่าประหลาดคล้ายกับ
ความสงบและความรู้สึกซึ่งค่อนข้างเป็น
เด็ก ภาพนูนมีรูปคนทมิฬมาก่อนข้างใหญ่
และมีความอ่อนหวาน และความ สงบ แม้
ในภาพที่แสดงถึงนรก ควบระกล่าวโดย
เฉพาะ ถึงภาพพระโพธิสัตว์ปลงพระเกศา
พระโพธิสัตว์ทรงน้ำในแม่น้ำเนรัญชรา
นางสุชาดาถวายข้าว มธุ ปลายาส แก่ พระ

รูปที่ ๖๓

กล่าวถึงเช่นเคยวกัน.

รูปที่ ๖๔

ลายประคิยที่แสดงลักษณะประจําที่
สําคัญคือลายประคิยที่เรียกว่า “กาลมกร”
(Kāia-makara ลายราหอมจันทร) คือมี
หัวสัตว์เรียกว่า กาล ซึ่งบางท้ออาจจะเกิด
ขึ้นในประเทจีน แต่น่าจะผ่านมาทาง

ประเทอินเต็ยก่อน เป็นหัวที่มองเห็นจาก
ด้านตรง ไม่มีหางอกด้านข้าง คิวข้างที่
มรูปคล้ายเขา หวนมลวดคล้ายใบไม้อยู่
ข้างบนและอยู่บนยอดของรูปโค้ง ด้านข้าง
ทั้งสองของรูปโค้งนั้นลงมาตั้งไค่ฉากกับ
แผ่นดิน และที่ปลายสุดมีหัวมกร (คือ
สัตว์นาแต่มีหัวเป็นข้าง) อยู่ทั้ง ๒ ข้าง
มองเห็นแต่เพียงด้านข้างและเห็นหัวออก
ข้างนอก (รูปที่ ๖๔).

จากภาพจำหลักที่ปร้อมยานักปราชญ์
ความเอนเอียงเป็นครั้งแรกซึ่งเป็นลักษณะ
สำคัญของศิลปะรุ่นหลัง - ศิลปะของเกาะ
ชวาภาคตะวันออก - คือการเอนเอียงไปยัง
ท่าเคลอนไหวตลอดจนถึงอารมณ์ทรนแรง
และการเจริญขึ้นของภาพธรรมชาติ.

(อ่านต่อในฉบับหน้า)